

רע"פ 4472/18 - י ש ש נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 4472/18

לפני:

כבוד השופט ד' מינץ

המבקש:

י ש ש

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (השופטים ר' יעקובי, מ' בר-עם ו-א' רון) מיום 31.5.2018 בע"פ 69712-01-18

בשם המבקש:

בעצמו

החלטה

לפני בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטים ר' יעקובי, מ' בר-עם ו-א' רון) מיום 31.5.2018 בע"פ 69712-01-18, במסגרתו נדחה באופן חלקי ערעורו של המבקש על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט י' מינטקביץ) מיום 30.11.2017 ועל גזר דינו מיום 10.1.2018 בת"פ 47136-04-16.

הרקע לבקשה

1. נגד המבקש הוגש ביום 23.4.2016 כתב אישום הכולל שני אישומים במסגרתם יוחסו לו עבירות של מעשה פזיזות ורשלנות לפי סעיף 338(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק); תקיפת שוטר לפי

סעיף 273 לחוק; תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 274(1) לחוק; תקיפה הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 380 לחוק. כתב האישום תוקן במסגרת הסדר טיעון אליו הגיעו הצדדים בפתח ישיבת בית המשפט שהתקיימה ביום 24.4.2017, ונמחקה עבירת תקיפה הגורמת חבלה של ממש שיוחסה למבקש.

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, באישום הראשון, המבקש נסע ברכב שנפסל לשימוש על שטח הפרדה על מנת לעקוף עומס תנועה באזור גוש עציון. שוטר שכיוון את התנועה במקום הורה לו לעצור אך הוא סרב ונסע מהמקום תוך שהוא עולה עם רכבו על כיכר שהייתה באזור. השוטר נכנס לניידת ורדף אחר המבקש תוך שהוא קורא לו לעצור. במהלך המרדף המבקש סטה מנתיבו לכיוון הניידת מספר פעמים על מנת להפחיד את השוטר. בשל עומס תנועה בהמשך הדרך, נאלץ המבקש לעצור את מכוניתו והשוטר הצליח לחסום את מכוניתו. השוטר ניגש אל המבקש וביקש ממנו למסור תעודת זהות אך הוא סרב בטענה שבתו חולה והוא בדרכו לרופא והמשך בנסיעתו ועזב את המקום. בהמשך הנסיעה נעצר המבקש פעם נוספת וסרב שוב למסור תעודה מזהה. לבסוף מסר המבקש את התעודה ושחרר משום שהיה עם בנותיו ברכב. על פי עובדות האישום השני, המבקש סרב להתייצב לחקירה, ומשהגיעו שוטרים אל בית הוריו על מנת להביאו לחקירה, הוא ניסה להימלט אך נתפס על ידי שוטר. גם בני משפחתו של המבקש ניסו למנוע את מעצרו והיכו את השוטרים שהגיעו לבית.

3. הסדר הטיעון לא כלל הסכמה לעניין העונש. כאשר הוצג הסדר הטיעון לפני בית המשפט, הצהיר המבקש כי ראה את כתב האישום המתוקן, כי הוא הבין אותו וכי הוא מודה באמור בו. על כן, באותו יום הורשע המבקש על פי הודאתו במיוחס לו בכתב האישום המתוקן. בהתאם למוסכם בהסדר, המבקש הופנה לקבלת תסקיר שירות מבחן.

4. אלא שביום 11.9.2017, בפתח הישיבה שנקבעה לשמיעת הטיעונים לעונש, אמר בא-כוח המבקש כי הוא מבקש לחזור בו מהודאתו וביקש דחיה של מספר ימים על מנת להיפגש עם המבקש באופן מסודר ולגבש את עמדתו. בהמשך לכך, ולאחר שהוחלף הסנגור, הגיש המבקש ביום 14.11.2017 בקשה להתיר לו לחזור בו מהודאתו ולבטל את הרשעתו. במסגרת הבקשה נטען כי עורך הדין שייצג אותו בעת שהודה, הסביר לו את משמעות הסדר הטיעון בלחץ זמנים, מבלי שניתנה לו אפשרות לשקול את העניין באופן מלא כאשר נאמר לו שאם הוא יורשע הוא צפוי לעונש כבד. משכך, הודה במיוחס לו משיקולים מוטעים ומבלי שביצע את המעשים.

5. ביום 30.11.2017 דחה בית משפט השלום את הבקשה בקבעו כי המבקש לא ביסס קיומו של פגם שנפל בהליך או בהבנתו את משמעות הודאתו, ואף לא הוכיח כי קיים נימוק מיוחד להתיר לו לחזור בו מהודאתו. כן נקבע כי טענתו ללחץ הזמנים אינה מסתדרת עם לוח הזמנים של ההליך – המבקש יוצג על ידי עורך הדין הראשון במשך חודשים ארוכים, וחלפו כשלושה חודשים בין מועד מתן התשובה לאישום ועד ליום הצגת הסדר הטיעון. כן צוין כי גם אם המבקש הוזהר שאלמלא יודה צפוי לו עונש כבד יותר, אין בכך כדי ללמד כי לא הודה מרצונו החופשי.

6. לאחר שמיעת טיעוני הצדדים לעניין העונש ולאחר עיון בתסקיר שירות המבחן, ביום 10.1.2018 קבע בית המשפט בגזר דינו כי מתחם העונש ההולם את מכלול המעשים בהם הורשע המבקש נע בין 8 ל-24 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים לרבות פסילת רישיון נהיגה. בהמשך לכך בית המשפט סקר את הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות, לקולא ולחומרה, ובהן נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של המבקש, הודאתו במעשים והעובדה שרק הוא הועמד לדין מבין כל המעורבים באישום השני. לאחר שקלול הנסיבות האמורות, גזר בית המשפט על המבקש 10 חודשי מאסר בפועל; חמישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים; שמונה חודשי פסילת רישיון; חצי שנה פסילה על

תנאי למשך שלוש שנים.

7. ביום 27.9.2017 הגיש המבקש ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום לבית המשפט המחוזי. במסגרת הערעור נטען כי שגה בית המשפט משלא אפשר למבקש לחזור בו מהודאתו בכתב האישום המתוקן. לדידו, החלטתו להודות ניתנה בלחץ ומשיקולים שאינם נכונים, וכראייה לכך יש בידיו מסמכים המוכיחים שהוא לא ביצע חלק מהמיוחס לו בכתב האישום. עוד נטען כי הוא העלה את הבקשה בהזדמנות הראשונה האפשרית, וכי החלטת בית המשפט מנוגדת להוראת סעיף 153 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי) הדין במתן אפשרות לנאשם לחזור בו מהודייתו ולפסיקה הנוהגת. לעניין העונש, נטען כי בגזר הדין לא ניתן מספיק משקל לעובדה שמבין כל המעורבים באישום השני הוא היחיד שהוגש נגדו כתב אישום ולממצאי תסקיר שירות המבחן, בהם הרקע המשפחתי המורכב של המבקש אשר היה נתון משחר ילדותו לאלימות פיזית ולהתעללות רגשית; העובדה שביצע ניסיון אובדני; שבתו הבכורה נפטרה, אשתו סובלת מדיכאון כבד וחרדות קיצוניות, והיא תלויה בו תלות נפשית ופיזית מוחלטת. עוד נטען בהקשר זה כי שגה בית המשפט משלא מצא לקבל את המלצת שירות המבחן להשית עליו מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות לצד צו מבחן.

8. ביום 15.4.2018 נתן בית המשפט המחוזי פסק דין חלקי, במסגרתו נקבע כי אין עילה להתערבות בהכרעת הדין בעניינו של המבקש או לאפשר לו לחזור בו מהודייתו בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן. כן הורה בית המשפט על שירות המבחן להגיש תסקיר משלים שלאחריו יוחלט בנוגע להמשך הטיפול בערעור. ביום 31.5.2018, לאחר שהוגש תסקיר משלים כאמור, במסגרתו לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית, בית המשפט פסק כי לא נפלה טעות קיצונית בגזר הדין המקימה עילה להתערבות ערכאת הערעור. יחד עם זאת, נוכח נסיבותי החרigות של המבקש ובהתחשב במצבו האישי והרפואי, בית המשפט מצא להקל במעט בעונשו ולהעמידו על 8 חודשי מאסר בפועל. יתר רכיבי העונש עמדו על מכונם.

מכאן הבקשה שלפני.

9. בבקשתו חזר המבקש על טענותיו כפי שהובאו לפני בית המשפט המחוזי בערעור על פסק דינו של בית משפט השלום. בפרט, חזר המבקש על רצונו לחזור בו מהודאתו, ועל טענתו כי נסיבותי האישיות מצדיקות הקלה בעונשו כך שירצה את עונש המאסר בדרך של עבודות שירות. יצוין כי במסגרת בקשתו התבקש מינוי סנגור ציבורי, אך בקשה זו נדחתה ביום 20.6.2018.

דין והכרעה

10. דין הבקשה להידחות אף מבלי לקבל את תגובת המשיבה.

11. הלכה ידועה היא כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן ככלל רק במקרים בהם מתעוררת שאלה בעלת חשיבות משפטית החורגת מעניינם של הצדדים להליך, או כאשר יש בטענות המבקש כדי להצביע על קיומו של עיוות דין או אי-צדק חמור בעניינו (רע"פ 445/16 זקן נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (20.1.2016); רע"פ 523/13 דזשוילי נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (25.8.2015)). לא מצאתי כי הבקשה שלפני מעוררת שאלה עקרונית או כי שיקולי צדק מצדיקים את התערבותו של בית משפט זה, ודי בכך כדי לדחותה.

עמוד 3

12. אף לגופו של עניין, לא מצאתי ממש בטענות המבקש. ראשית, הקביעה לפיה אין מקום לאפשר למבקש לחזור בו מהודאתו מגלמת בתוכה את הקביעה שההודאה ניתנה באופן חופשי ומרצון. המדובר בקביעה עובדתית שלא בנקל תתערב בה ערכאת ערעור, וביתר שאת שעה שמדובר ב"גלגול שלישי" (ראו למשל: רע"פ 6512/16 המאירי נ' מדינת ישראל, פסקה 24 (17.11.2016)). לא מצאתי כי המקרה דנן מצדיק חריגה מכלל זה. במסגרת החלטתו מיום 30.11.2017 בית משפט השלום בחן בכובד ראש את טענת המבקש לעניין חזרתו מהודאתו. בית המשפט עמד על הוראות הדין ועל ההלכה הפסוקה לפיה על מנת שתתקבל בקשה מסוג זה נדרש שתתקיימנה נסיבות חריגות במיוחד. נקבע כי המקרה דנן לא מגלה נסיבות כאמור, וצוין כי עלה בבירור שבמעמד הצגת הסדר הטיעון, זכויותיו הדיוניות של המבקש נשמרו וכי בית המשפט וידא שהוא הבין במה הוא מודה. קביעות אלה מבוססות היטב, ומשכך מקובלת עליי החלטת בית המשפט המחוזי לדחות את טענת המבקש לעניין זה.

13. באשר לטענות המבקש להקלה בעונשו. בית משפט השלום עמד על חומרת מעשיו וסקר את הפסיקה הרלוונטית, ובהתאם העמיד את מתחם העונש ההולם לתקופה של בין 8 ל-24 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט עמד על הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות, לקולא ולחומרה. כך, צוין עברו הפלילי של המבקש הכולל הרשעה במספר עבירות של איומים, תקיפת עובד ציבור, קבלת דבר במרמה ועבירות תעבורתיות. כן צוין מצבה הרפואי הרעוע של אשתו. כמו כן גם נלקח בחשבון האמור בתסקיר שירות המבחן, על פיו המבקש לא קיבל אחריות מלאה למעשיו והכחיש חלק מעובדות כתב האישום, אך בו גם הומלץ להשית עליו מאסר לריצוי בעבודות שירות וצו מבחן לבחינת שילובו בקבוצה טיפולית. כן התייחס בית המשפט לעובדה שהמבקש הודה וחסך זמן שיפוטי, כמו גם לעובדה שמבין כל המעורבים באישום השני רק הוא הועמד לדין. בשים לב לנסיבות אלה העמיד בית המשפט את עונשו של המבקש בחלקו הנמוך של המתחם (10 חודשי מאסר). יתר על כן, בית המשפט המחוזי אף הפחית את עונשו של המבקש כך שהועמד בגבול התחתון של המתחם (8 חודשי מאסר). מכאן, שנסיבותיו האישיות של המבקש לא נעלמו מעיני הערכאות קמא וניתן להן משקל משמעותי בגזירת עונשו. נוכח האמור, ובשים לב להלכה לפיה רשות ערעור נגד חומרת העונש תינתן במקרים נדירים במיוחד, בהם ניכרת סטייה משמעותית ממדיניות הענישה הנוהגת בעבירות דומות (וראו והשוו: רע"פ 4770/18 הדרה נ' מדינת ישראל (12.7.2018)), לא מצאתי מקום להתערב בגזר דינו של המבקש.

14. סוף דבר, הבקשה נדחת. המבקש יתייצב לריצוי עונש המאסר בפועל שנגזר עליו בתאריך 16.9.2018 עד לשעה 10:00 בימ"ר ניצן, או במקום אחר על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות, או דרכון. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים מס': 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, א' באלול התשע"ח (12.8.2018).

ש ו פ ט